

5 Scaffoldstilen är den stil som ger störst effekt på elevernas lärande. Stilen bygger på Vygotskijs teorier om lärande och fokuserar på att utmana varje elev i dess proximala utvecklingszon. Tanken är att undervisningen ska hjälpa eleven att förstå och använda kunskap som denne ännu inte är förtrogen med genom att undervisaren skapar olika stödstrukturer (scaffolding) för eleverna. När eleven erövrar den nya kunskapen kan stödstrukturerna tas bort. I undervisning i scaffoldstilen inleds undervisningen med att undervisaren väcker elevernas intresse kring det ämne som undervisningen ska handla om. Genom att utmana och ställa utvecklande frågor till eleverna kan undervisaren leda eleverna framåt och locka dem till nya tankar. Scaffoldstilen har goda effekter på elevernas lärande. De utvecklar sina förmågor att: minnas, förstå, tillämpa samt fakta-, begrepps- och processkunskaper. Dessutom stimuleras eleverna till att analysera, utvärdera, skapa och utveckla sina metakognitiva förmågor.

- Eleverna förvirras ("wobblar") och utmanas
- Undervisaren ställer färre kontrollfrågor och fler frågor av metakognitiv karaktär.
- Läraren stödjer elevernas analys:
  - Vad kom vi fram till?
  - Vad vill vi veta nu?
- Läraren presenterar ny kunskap
- Eleverna arbetat med uppdrag som underlättar generalisering och transfer
- Utvärdering av arbetet: Vad lärde vi oss?

Undervisning i fritidshem

Lärande hela dagen Fritidshem för att alla ska lyckas

"Undervisning är sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden"
- Skollagen

Undervisningsstilar

Här presenteras fem undervisningsstilar som Ann S Pihlgren menar att vi kan använda för att kategorisera all undervisning i:

1 Låt gå-undervisningsstil saknar ett pedagogiskt mål, syfte och kunskapsinnehåll, vilket medför att det är upp till eleverna själva att ta ansvar för sitt lärande. Låt gå-stilen har samma effekt som om eleverna inte deltagit i någon undervisning.

- Vanligast på fritids och delvis i förskolan
- Personalen planerar aktiviteter, inte lärande
- Beslut lämnas till eleverna

2 Elevutforskande undervisningsstil innebär att eleverna får arbeta på egen hand. Undervisaren kan inleda med att introducera eleverna i en uppgift som eleverna sedan ska arbeta med och utforska. Eleverna får ofta möjlighet att välja både innehåll och arbetssätt utifrån uppgiften. Den elevutforskande stilen har en relativt låg effekt på elevernas lärande. De utvecklar kognitiva förmågor så som: minnas, förstå och tillämpa och de utvecklar kunskaper i form av fakta, processkunskaper och till viss del begreppskunskap, men inte förmåg att analysera, utvärdera, skapa eller deras metakognitiva förmågor.

- Läraren introducerar nytt material
- Eleverna utforskar på egen hand
- Undervisningen kan upplevas som rolig, men är begränsad när det gäller kognitiv utmaning.

Undervisaren lämnar eleverna för snabbt när det gäller elevernas begreppsuppfattning, vilket leder till att eleverna stannar kvar på den färdighetsnivå de redan har. Undervisningen kommer inte leda till att eleverna gör kognitiva språng i sitt lärande.

3 Moralistisk undervisningsstil fokuserar främst på elevers uppförande och beteenden snarare än på lärande. Undervisningen ägnas främst åt tillrättavisningar för att upprätthålla ordning eller åt avledande aktiviteter. Den moralistiska stilen har en låg effekt och eleverna får inte möjlighet att utvecklas och stimuleras i det lärande som läroplanen föreskriver.

- Läraren fokuserar på att skapa ordning och att lära ut regler
  - Genom tillsägelser och avledande aktiviteter
  - Ordning först – undervisning sedan. Problemet är att undervisningsstilen sällan leder till undervisning och lärande.

4 Allmän undervisningsstil är den vanligast förekommande stilen i skolan. I den allmänna undervisningsstilen inleder undervisaren ofta med att introducera ny kunskap. Därefter får eleverna möjlighet att arbeta med den nya kunskapen på olika sätt. Undervisaren kontrollerar elevernas lärande genom att ställa kontrollfrågor för att se att eleverna förstått kunskapsinnehållet. Den allmänna undervisningsstilen medför att eleverna inte får möjlighet att påverka innehållet i någon större utsträckning. Stilen har till vissa delar goda effekter på elevernas lärande. De utvecklar kognitiva förmågor så som: minnas, förstå och tillämpa och de utvecklar kunskaper i form av fakta, begrepps- och processkunskaper. Däremot utvecklas inte elevernas förmågor att analysera, utvärdera, skapa eller deras metakognitiva förmågor.

- Läraren introducerar ny kunskap
- Eleverna praktiserar och läraren kontrollerar och korrigerar
- Läraren summerar
- Eventuella läxor har ofta en högre kognitiv komplexitet än det som eleverna arbetat med på lektionen.

Logiken bakom att läxorna är mer komplexa följer av att undervisning enligt den allmänna stilen går från att börja med det enklaste till att bli alltmer komplext. Då läxor ges i slutet av en lektion följer att de därmed är lite svårare än det som eleverna arbetat med på lektionen.